

ПРЕДГОВОР

Заглавието „Един живот като учител и не само” задава параметрите на интересна книга. Авторът, Калоян Шишков, е учител, синдикалист, активна обществена фигура, автор на учебни помагала. И не само това. Очакванията на читателя се покриват след прочита на 500 страници, тъй като той открива стойностно и интересно съдържание. Основанията ми за твърдението, че книгата е интересна и провокативна, солидна и с ясна структура, четивна и калейдоскопична, са следните. Първо, пред читателя е текст, който респектира като обем и тематично разнообразие. Той е адресиран както към учители, така и към по-широка аудитория. Определянето на жанра ме постави пред трудността да дефинирам или да изведа особеностите. Следвайки принципите на научната коректност, ще си позволя да назова текста хибриден жанр, който представя доста широка картина на българското образование за един половинвековен период от време, като същевременно са поставени акценти върху основните моменти, етапи, промени, реформи. В книгата има спомени, т.е. елементи на мемоари; има обаче и споделяне на опит като учител; аналитичност при установяване на новостите и извеждане на традициите. Изкушението на историка и философа Калоян Шишков е да обхване фактологията, но и да постави в тематични рамки и да структурира информацията след осмисляне на преживяното в личен план и на постигнатото в професионален план. По този начин се избягва както сухото информирание, така и претрупаността при изброяване на добри практики и анализиране на трудностите, процесите, факторите, явленията в образованието.

Второто предимство на текста е, че няма субординация спрямо информация по опозицията лично – публично. Авторът представя резултати от образователни реформи, концепции, методи, но и свои постижения като автор на учебни помагала. Той е организатор на дебати, чрез които се развиват комуникативни и аргументативни умения у учениците, техния мироглед на граждани, които в бъдеще ще участват в различни дейности и процеси и които имат смелостта и подготвеността да говорят по обществено значими теми.

Третото предимство на книгата е стилът. Възприемането на информация е лесно, авторът има свой стил на писане без да се използват само терминология, факти, източници, но и не се пренебрегва важната информация за сметка на представянето само на отделни моменти.

Следващите две предимства на книгата са огромната по обем информация, която обхваща повече от пет десетилетия, и систематизираното ѝ представяне в отделни глави. Авторът се спира на моменти от своя живот, на израстването му в сферата на образованието, на постиженията при работа с учениците, дейности по проекти, използване на симулативни и ролеви игри в обучението. Същевременно Калоян Шишков зачита постиженията и на учениците, и на училищните ръководства,

спазва етичните норми и представя тези дейности в контекста на промените в българското образование и в училището в село Сатовча. Книгата има регионално и локално звучене, същевременно има измеренията на текст, който е интересен и полезен и за учители от цялата страна. Съизмерването и саморефлексията при прочита на тази книга е един от възможните ефекти и съм уверена, че читателите ще направят това през своя поглед.

С риск да се повтори, съобщавам отново важна особеност на текста, която е свързана с уменията на автора да представя интересно и изчерпателно постижения в българското образование на базата на своя богат опит.

Друга особеност на текста е покритието между заявеното в заглавието, наименованията на отделни глави и раздели в тях и съдържанието.

Четейки книгата именно като университетски преподавател, се връщам към ситуации, през които преминава всеки един от нас.

През последните години се използват в областта на образованието термините дизайн на курс, редизайн на курсове, използване на нови образователни технологии, интерактивни методи в образованието. В книгата на Калоян Шишков има основания да се говори и за това, имайки предвид написаното във връзка с обученията, публикациите, дебатите, проектите.

Калоян Шишков преодолява скромността, която е част от традиционния модел на учителя, за когото е типично, че той не се себеизтъква и избягва публичните изяви и похвали. Авторът стои понякога в центъра на дадени събития, процеси, а не е наблюдател от страни и това също представя българския учител в положителна светлина.

На финала на предговора, повтарям: това е солиден текст, с ясна структура, написан така, че да се възприема лесно. В текста има примери, илюстриращи казаното; направен е своеобразен прочит на постиженията и пропуските в българската образователна система. Предоставена е на читателя много добре направена книга, която дава възможност да се чете като компактен текст, но и по отделни глави и части.

В заключение, книгата на Калоян Шишков е особен принос в историята на българското образование в регионален и национален мащаб, тъй като представя част от образователни традиции в България, представени през призмата на дългогодишния учител, деятел и общественик.

На добър час, учителю!

Ноември 2013 г., гр. София

Професор д.ф.н. Иванка Мавродиева